

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**МАТЕРІАЛИ ІНСТРУКТИВНО-
МЕТОДИЧНОГО СЕМІНАРУ ЗАСТУПНИКІВ
ДИРЕКТОРІВ З НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ, ГОЛІВ
МЕТОДИЧНИХ КОМІСІЙ І ВИКЛАДАЧІВ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ**

Дніпропетровськ 28.08.2014

№ з/п	ЗМІСТ	Стор.
1.	Телефонограма	3
2.	Про нові підходи у реалізації завдань ефективної діяльності ПТНЗ області у 2014-2015 навчальному році	5
3.	Аналіз спільної роботи НМЦ ПТО і педколективів ПТНЗ у 2013-2014 навчальному році щодо забезпечення якості освіти і завдання на 2014-2015 навчальний рік	8
4.	Моніторинг участі викладачів суспільних дисциплін у методичній роботі на основі проектування у 2013-2014 навчальному році	12
5.	Реалізація напрямків роботи в 2013-14 н.р. та пріоритети на майбутній навчальний рік за напрямком природничо-математичного підготовка	15
6.	Про викладання вільнообраних предметів у 2014-2015 н.р	22
7.	Участь ПТНЗ у виставковій та дослідно-експериментальній роботі у 2014-2015 н.р.	23
8.	Рекомендації	25
9.	Перелік документів	30

Директорам ПТНЗ

ТЕЛЕФОНОГРАМА № 88 від 27.08.2014р.

28 серпня 2014 року о 14.30 годині відбудеться інструктивно-методичний семінар для заступників директорів ПТНЗ з навчальної роботи у режимі відеозв'язку за темою **«Реалізація завдань з удосконалення навчально-виробничого процесу в ПТНЗ області відповідно до законодавчих документів і нормативних актів 2014 року»**.

У студії ПТНЗ крім заступників директорів запрошуються такі категорії педпрацівників:

- Голови методичних комісій за напрямками загальноосвітньої підготовки і викладачі.

Для реєстрації Вам необхідно з 14.00 до 14.30 вийти на зв'язок у програмі «VZOCHAT» і у режимі чата (смс) надати П.І.Б. ваших працівників за визначеними категоріями.

НМЦ ПТО направляє матеріали (план, структура виступів, рекомендації, пріоритети роботи НМЦ ПТО, перелік документів) і просить керівників ПТНЗ надати свої зауваження, пропозиції до даного заходу заздалегідь, або під час семінару.

У разі неможливості взяти участь у нараді з технічних причин запрошуємо Вас безпосередньо у нашу студію за адресою: м.Дніпропетровськ, пр.Пушкіна, 36, 2-й поверх, методкабінет.

Про отримання телефонограми просимо надіслати повідомлення на електронну адресу НМЦ ПТО onmc2004@ua.fm , або повідомити за телефонами 0562-31-25-82, 0562-31-85-26.

Директор НМЦ ПТО

В.М.Василиненко

Подчезерцева Л.І.
31-25-82

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області
_____ В.М.Василиненко
« _____ » _____ 2014 р.

План

Проведення інструктивно-методичного семінару заступників директорів з навчальної роботи, голів методичних комісій і викладачів загальноосвітньої підготовки у режимі відеозв'язку

Тема: «Реалізація завдань з удосконалення навчально-виробничого процесу в ПТНЗ області відповідно до законодавчих документів і нормативних актів 2014 року»

Дата проведення: **28 серпня 2014 р.**

Місце проведення: **НМЦ ПТО (пр. Пушкіна, 36)**

Початок роботи: **14.30**

- 14.00 - 14.30** Реєстрація учасників семінару
Корнієнко М.М., заступник директора НМЦ ПТО
- 14.30 – 14.40** Про нові підходи у реалізації завдань ефективної діяльності ПТНЗ області у 2014-2015 навчальному році
Василиненко В.М., директор НМЦ ПТО
- 14.40 – 14.50** Аналіз спільної роботи НМЦ ПТО і педколективів ПТНЗ у 2013-2014 навчальному році щодо забезпечення якості освіти і завдання на новий навчальний рік
Подчезерцева Л.І, методист НМЦ ПТО
- 14.50 – 15.10** Про основні завдання у викладанні загальноосвітніх предметів і напрямки роботи відповідних методичних комісій у 2014-2015 навчальному році
Подчезерцева Л.І, Гришаєва О.В.,
Муха Н.О., методисти НМЦ ПТО
- 15.10 – 15.20** Моніторинг участі викладачів суспільних дисциплін у методичній роботі на основі проектування у 2013-2014 навчальному році
Муха Н.О., методист НМЦ ПТО
- 15.20-15.25** Коментар листа НМЦ ПТО «Про викладання вільнообраних предметів у 2014-2015 н.р.»
Жук С.П., методист НМЦ ПТО
- 15.25-15.30** Про підсумки дослідно-експериментальної роботи в ПТНЗ області
Козловський Г.Ф., методист НМЦ ПТО
- 15.30 – 15.40** Відповіді на запитання
- 15.40 – 15.45** Підбиття підсумків роботи.
Василиненко В.М., директор НМЦ ПТО

ПРО НОВІ ПІДХОДИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПТНЗ ОБЛАСТІ У 2014-2015 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

**В.М.Василиненко,
директор НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області**

Шановні колеги!

Не порушуємо традиції спілкування напередодні чергового нового навчального року.

Спілкуємось в іншому форматі. В ПТНЗ запрошені заступники з НР, керівники методкомісій ЗОП, суспільних дисциплін.

Мета: Визначивши проблеми, визначитись з їх вирішенням спільними зусиллями (педагоги та методисти НМЦ ПТО).

Нашому семінару передувало:

- моніторинг багатьох напрямків роботи;
- вивчення нових законодавчих, нормативних документів;
- визначення проблемних питань при їх реалізації;
- видання різних збірників, листів;
- наопрацювання рекомендацій;
- надання порад щодо підготовки та проведення педрад;
- надання порад щодо планування роботи.

Напередодні нашого семінару Вам направлено:

- план його проведення;
- перелік документів;
- рекомендації за напрямками;
- аналітичні матеріали з кожного питання семінару.

Сподіваюсь з усім переліченим Ви ознайомлені. Нам залишається проконсультувати матеріали, дати відповіді на Ваші запитання.

В НМЦ ПТО присутні:

- методисти НМЦ ПТО напрямку ЗОП.

Дещо про особливості нового навчального року.

Вони формулюються 4-ма факторами:

- підсумки минулого року;
- законодавчими та нормативними документами;
- політичною ситуацією;
- економічними негараздами.

Рік починається в умовах війни в державі, що призводить до:

- ускладнення психологічного клімату;
- фінансових проблем;
- наявності значної чисельності біженців із Сходу та Криму;
- необхідності створення умов для молоді з окупованих територій.

Коментар кожного фактору впливу на організацію нового навчального року.

Підсумки: На початку липня проведено моніторинг змісту діяльності ПТНЗ області за 14 індикаторами (вони у нас є).

Вже формулюють:

- підсумки ДПА;
- аналіз участі в олімпіадах;
- аналіз діяльності педмайданчиків;
- аналіз забезпечення ЕОТ;
- аналіз участі у ЗНО;
- аналіз виставки роботи.

Крім того у серпні місяці ІАЦ НМЦ ПТО напрацьовано та направлено в ПТНЗ «Узагальнені матеріали 4-го етапу моніторингових досліджень (анкетування 4-х респондентів).

1. Із них видно (наприклад):

- запущеність процесу викладання іноземних мов;
- спрощене ставлення до уроків фізичного виховання;
- низький рівень інформованості учнів про стан в економіці регіону.

2. Нові документи, що визначають організацію навчально-виховного процесу:

- Закон України «Про вищу освіту» (Що нове?);
- Положення про ліцензування;
- Положення про підвищення кваліфікації педагогів ПТНЗ;
- Положення про вхідний контроль;
- лист МОН про організацію навчально-виховної роботи в 2014-2015 навчальному році;
- рішення колегії МОН про внесення змін до програми Історії України;
- лист-рекомендації з організації індивідуальної роботи;
- рекомендації МОНУ про психологічну службу;
- лист-рекомендації про І день занять;
- лист про уроки мужності;
- наказ щодо підготовки до нового навчального року;
- рішення підсумкової колегії МОН від 22.08.2014р.

3. На тому тижня підготовлено буклет «ПТО Дніпропетровщини 2014», видано на підставі порівняння показників України та області.

Коментар:

- при МОНУ створено комунікативну групу з переопрацювання закону «Про освіту» До 01.11 – подати до ВР пропозиції (запрошуємо до участі);
- запровадження нової моделі виховної роботи;
- самостійно обирати програми, підручники, посібники;
- оптимізувати форми ДПА у перспективі ЗНО на всіх рівнях;
- дати можливість використання підручників попередніх років;
- розпочати дискусії щодо 12 річної ЗОШ;
- запровадити нову концепцію профільного навчання;
- розвантажити програми від другорядного матеріалу;
- вивчити поєднане питання ДПА і ЗНО;
- нагородження золотими та срібними медалями після ЗНО;

- забезпечити безкоштовне користування на веб-сайтах МОН, ІТІЗО електронними підручниками;

- оцінка якості освіти ПТО за європейськими критеріями;
- розробити не менше 80 стандартів ПТО;
- розробити законодавчі підстави для інтеграції професій;
- скоротити звітність на рівні навчальних закладів;
- збільшити рухомий режим учнів;
- продовжити практику створення ПТНЗ ІІІ рівня атестації.

ІV. Політична ситуація вимушує:

- створювати психологічний клімат для педагогів, учнів;
- створювати умови для навчання біженців, молоді зі Сходу (підручники).

V. Про надзвичайний стан в енергетичній галузі.

- Лист-рекомендації є МОН. Три варіанта:
- Ущільнення;
- Дистанційне навчання;
- Зміна графіку навчального процесу (коментар).

V. Про проведення педрад та планування.

VI. Про план НМЦ ПТО.

**АНАЛІЗ СПІЛЬНОЇ РОБОТИ
НМЦ ПТО І ПЕДКОЛЕКТИВІВ ПТНЗ У 2013-2014 НАВЧАЛЬНОМУ
РОЦІ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ І ЗАВДАННЯ НА 2014-
2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК**

**Подчезерцева Л.І.,
методист НМЦ ПТО**

ПЛАН

1. Аналіз результатів діяльності ПТНЗ за підсумками ДПА: моніторинг, проблеми, рекомендації.

ДПА як основна форма контролю навчальних досягнень учнів була проведена з 3 предметів після завершення курсу навчання учнів II курсу. Аналіз результатів загалом підтвердив їх відповідність програмним вимогам і річним показникам. Виконано навчальні плани і програми. Якісний показник по області 32,9%, що на 2,1% нижче за минулорічний. Моніторинг показав систему роботи одних закладів і досить низький рівень окремих ПТНЗ.

Рекомендації:

- провести всебічний аналіз результатів ДПА порівняно з річними показниками з предметів;
- методичним комісіям спланувати заходи, спрямовані на підвищення якості загальноосвітньої підготовки учнів.

2. Підвищення професійної майстерності педпрацівників через навчання і практику.

Організовано роботу 5 обласних методичних секцій викладачів з майстер-класами, творчими майстернями, тренінгами, творчими звітами, практикумами, презентацією авторських навчальних, методичних і електронних посібників, обміном досвідом роботи.

Проблеми:

- недостатня самоосвітня робота з вивчення і впровадження нових методик і технологій, спрямованих на результативність.

Пропозиції:

- вивчати нові підходи до викладання предметів, впроваджувати кращий педагогічний досвід колег Дніпропетровської області та інших регіонів.

3. Інтеграція загальноосвітньої і професійної підготовки.

Активізується робота щодо проведення інтегрованих і бінарних уроків у різних формах, підготовка і видання збірників з професійним спрямуванням і пропагування їх використання у практичній діяльності ПТНЗ області через рекомендації навчально-методичної ради НМЦ ПТО.

4. Результативність участі в конкурсах і олімпіадах.

Вперше проведено II обласний етап з української мови і літератури, історії, математики серед учнів ПТНЗ. Є певні результати, але не всі навчальні заклади взяли у них участь. Протоколи з результатами було розміщено на сайті НМЦ ПТО. Результати і аналіз доведено до викладачів на секціях, надіслано листа у навчальні заклади, підготовлено моніторинг.

Активну участь взяли у відзначенні 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка, Міжнародному мовно-літературному конкурсі імені Т.Шевченка, у двох номінаціях Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, але призових місць не маємо.

Недоліки:

- недостатня робота викладачів щодо виявлення і розвитку творчого потенціалу учнів і контроль з боку заступників директорів з цього напрямку.

Пропозиції:

- забезпечувати результативність і належну участь творчих учнів в обласних конкурсах і олімпіадах.

5. Інформаційно-організаційне забезпечення участі ПТНЗ у ЗНО.

Відповідно до моніторингу кожен рік має свої особливості, але кількість зареєстрованих і тих, що беруть участь у ЗНО з кожним роком зменшується залежно від багатьох обставин, не пов'язаних з процедурою не лише в області, але і в Україні.

2012-2013 н.р. – зареєстровано 1111, взяли участь 896.

2013-2014 н.р. – зареєстровано 943, взяли участь 782.

Пропозиції:

- забезпечувати своєчасну організаційну та інформаційну роботу з цього питання.

6. Атестація педагогічних працівників.

Накопичено педагогічний досвід, відслідковуються результативність роботи, своєчасне підвищення кваліфікації, підготовка методичних матеріалів. Звертаємо увагу на посилення контролю за підвищенням кваліфікації.

Проблеми:

- недостатній контроль за станом викладання предметів викладачами, що атестуються і вивчення питання всебічної діяльності педпрацівників;

- неузгодженість термінів підвищення кваліфікації і атестації.

Пропозиції:

- переглянути тематику педагогічних рад, вивчати і аналізувати питання всебічної діяльності педпрацівників, що атестуються;

- своєчасно (у жовтні) надавати списки педпрацівників, що атестуються комісіями III рівня, за раніше визначеною формою до НМЦ ПТО;

- вивчити новий Порядок проходження підвищення кваліфікації педпрацівниками ПТНЗ.

Про наслідки державної підсумкової атестації із загальноосвітніх предметів на її курсі птнз області 2013-2014 навчального року

Відповідно до листа МОН МС України від 14.02.2014 № 1/9-115 «Про порядок закінчення навчального року і проведення державної підсумкової атестації у загальноосвітніх навчальних закладах у 2013-2014 навчальному році» і Положення про державну підсумкову атестацію учнів у системі загальної середньої освіти (наказ МОН України від 18.02.2008 № 94) зі змінами (затверджено наказом МОН України від 23.11.2010 № 1116) і особливостей організації навчально-виховного процесу у 2013-2014 навчальному році було проведено відповідну підготовчу роботу до ДПА в ПТНЗ області за вимогами діючих документів, методичних рекомендацій НМЦ ПТО у Дніпропетровській області у терміни, визначені робочими навчальними планами.

Результати проведеної роботи підтверджують, що у навчальних закладах своєчасно підготовлено необхідну документацію, допоміжні матеріали, навчально-методичне забезпечення, вивчено нормативні документи. У повному обсязі забезпечено виконання навчальних планів і програм. На засіданнях педагогічних рад, інструктивно-методичних нарадах, батьківських і учнівських зборах здійснено аналіз навчальних досягнень учнів, видано відповідні накази про допуск учнів до ДПА, складено і затверджено розклад консультацій і проведення ДПА.

Учні ПТНЗ здавали ДПА на II курсі з трьох предметів у письмовій формі: українська мова (докладний переказ), математика (інтегрований алгебра і початки аналізу та геометрія) або історія України і один із предметів за професійним спрямуванням: фізика, хімія, біологія чи інформатика за збірниками завдань, затвердженими наказом МОН України від 27.12.2013 № 1844 «Про надання грифа Міністерства освіти і науки України збірником завдань для проведення державної підсумкової атестації». Узагальнені результати додаються.

Аналіз результатів ДПА загалом підтвердив їх відповідність програмним і річним показникам. Із 5437 учнів до ДПА було допущено 5364 (98,7%), у минулому році 98,4%

Всі учні допущені у 31 навчальному закладі: ДРЦПТО, ПТУ-2, ДВПУБ, ДЦПТО, ВПУ-17, МВПУПТ, ВПУ-55, ДПЗЛ, МЦППВ, КНВЦ, ІПЛ, КПТМЛ, КПЛ, КЦПО, ЗДПЛ, ЗПЛ, СПЛ, ПГЛ, ТПГЛ, НПЛ, ОПТУ, МПЛ, ПТУ-71, ПТУ-74, ВПУ-75, МПТУ, ПТУ-79, СПАЛ, АЦППРК, СофПЛ, ЦАПЛ.

Не з'явилися на ДПА 36 учнів, які разом із недопущеними склали 2%, у минулому році 2,2%

Найбільша кількість недопущених у ЦППРК-1, ПАПТУ - 7 учнів, КПГТЛ, ТПАЛ – 6 учнів, КПГМЛ, ДВПУ - 5 учнів.

Рівень навчальних досягнень учнів переважно середній (63,6%), достатній і високий рівень виявили 32,9%, що на 2,1% нижче за минулорічний показник.

Якісного показника вище обласного досягли ДРЦПТО (37,5%), ПТУ-2 (46,8%), ДЦПТО (37%), ВПУ-17 (51,8%), МВПУПТ (48,6%), ДПЗЛ (45,2%), КНВЦ (38%), КПГМЛ (42,5%), ІПЛ (37,3%), КПТМЛ (37%), КЦПОРКТРС

(51%), ДВПУ (37,2%), НЦПО (35,2%), ОПТУ (38,5%), ЦАПЛ (41,7%). Разом з тим, ряд навчальних закладів має досить низький рівень навчальних досягнень учнів: ДЦПТОТС (17,7%), МЦППВ (23%), ЗДПЛ (20%), ПАПТУ (17,6%) як на ДПА, так і за річними показниками.

Результати ДПА з української мови (докладний переказ) загалом підтвердили, що учні вміють відтворити зміст почутого, побудувати логічний, зв'язний текст. Роботи за обсягом висловлювання сягають норми, але не вистачає цілісності у формуванні думки з дотриманням стильової єдності, недостатній словниковий запас, мають місце лексичні, граматичні, орфографічні помилки.

Аналіз ДПА з математики підтвердив середній рівень навчальних досягнень учнів. Переважна більшість виконувала завдання першої і другої частин тестових завдань, третьої частини. Труднощі викликали розв'язування логарифмічних та показникових рівнянь, практичне застосування формул через недостатнє володіння матеріалом курсу базової школи та недостатню індивідуальну роботу з учнями.

З інших предметів природничо-математичного циклу учні в основному підтвердили річні показники середнього рівня з недостатнім умінням логічно мислити і застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності.

З метою покращення роботи щодо підвищення якості навчання, рівня навчальних досягнень учнів із загальноосвітньої підготовки НМЦ ПТО у Дніпропетровській області вважає за доцільне:

1. Надати всім ПТНЗ узагальнені результати за наслідками ДПА (додаються)

2. Рекомендувати керівникам ПТНЗ

2.1. Провести на серпневих заходах всебічний аналіз результатів ДПА з кожного предмета (порівняно з річними показниками) з подальшими практичними завданнями у кожній методичній комісії, спланувати заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки учнів із загальноосвітніх предметів.

2.2. Передбачити планами на 2014-2015 навчальний рік поширення досвіду щодо роботи з творчо обдарованими учнями, індивідуальних і консультативних занять.

3. НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

3.1. Проаналізувати результати ДПА на серпневих нарадах відповідальних працівників за загальноосвітню підготовку.

3.2. Сприяти забезпеченню практичної спрямованості предметів природничо-математичного циклу за конкретними професіями, формувати предметні та життєві компетенції учнів.

МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТІВ РОБОТИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЕКТІ НМЦ ПТО І ПТНЗ ОБЛАСТІ

«Самоосвіта як форма неперервного підвищення кваліфікації та професійної компетентності в діяльності педагога» (в межах роботи обласної секції методистів, та викладачів суспільних дисциплін (09. 2013р- 06.2014р.)

Муха Н.О.
методист суспільних
дисциплін НМЦ ПТО

Про основні завдання у викладанні суспільних дисциплін і напрямків роботи методичних комісій.

План

1. Про основні підсумки роботи в 2013-14 н. р.(за моніторингом)
2. Коментар Листа НМЦ ПТО від 15.08.2014р. Про викладання суспільних дисциплін та роботу методичних комісій 2014-2015н.р. (На виконання рішень колегії Міністерства освіти і науки України від 26.06.2014р. протокол № 4/5-2 на підставі Наказу МОН України « Про зміни до навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів » від 04.08.2014р.№895)
3. Рекомендації (додаються загальні)

1. Викладачі обласної методичної секції брали участь в регіональному проекті НМЦ ПТО «Самоосвіта як форма неперервного підвищення кваліфікації та професійної компетентності в діяльності педагога»

Вони працювали над проблемою :

- « *Реалізація нових підходів у процесі самостійної роботи учнів на уроках суспільних дисциплін* ».

- 13 викладачів показали – новаторські підходи в педагогічній діяльності.
ОПТУ, МПЛ, МВПУПІТ , ПТУ-2, ДЦПО, ТПАЛ, ПТУ-74, ВПУ-75, ЗДПЛ, ДРЦ ПТО, ЗДЦПТО, МВПУ ПІТ, НЦПО.

- виявлено ППД ПТУ-2 (Масло А.О.), СПЛ (Вехнік О.І.)

В ході виконання проекту викладачі суспільних дисциплін показали: науково-теоретичні результати

1. Удосконалили знання про педагогічну спадщину В.Сухомлинського
2. Вивчали передовий досвід з проблеми проекту.
3. Збирали методичні матеріали про експериментальну роботу творчого викладача.
4. Вивчали методику діагностування, анкетування, порівняння, узагальнення в процесі педагогічного експерименту .
5. Підвищили методичну культуру.

Практичні результати

1. Реалізували індивідуальні плани самоосвіти в проекті.
2. Розробили творче портфолію викладача в проекті.
3. Оволоділи новими формами самоосвіти під час виконання проекту.
4. Застосовували нові підходи в організації самостійної роботи учнів :

*особистісний.

*діяльнісний

* компетентісний

5. Підвищили якість навчальних досягнень учнів та загальних компетенцій. (на 2-5 % моніторинг розміщено на сайті НМЦ ПТО в розділі методичний кабінет)

10 педагогів презентували результати своєї роботи на вебінарі «Відеоміст» підсумковому 23.04.2014р.

Ці надбання в банку даних проекту. Їх можуть використовувати всі бажаючі педагоги в професійній діяльності.

- В школі (Керівник Швидка О.М.)викладача початківця навчалось -10 молодих спеціалістів.(при ДРЦ ПТО)

Ковбаса В.М. показав відкритий урок (дослідницько-пошуковий)про події Великої Вітчизняної війни на території рідного краю.(нині в армії)

- Проведено традиційні тематичні тижні: День Європи, толерантності, права, економіки, історії.

2. Коментар Листа НМЦ ПТО щодо змін в навчальних програмах з Історії країни. (лист надіслано в навчальні заклади та розміщено сайті НМЦ ПТО загальноосвітня підготовка, суспільні дисципліни.)

Завдання на 2014-15н.р.

Робота викладачів має бути сконцентрована на реалізації завдань МОНУ в ході реформування освітньої галузі «суспільствознавство» та викликів суспільства

- реалізація полікультурного підходу щодо викладання історії на основі толерантності, терпимості і поваги .

- підвищення якості навчальних досягнень учнів.(проводити моніторинги якості)

- вчити молоде покоління жити в реальному і віртуальному світі (медіа інформаційна грамотність, безпечний інтернет).

- виховувати патріотичні почуття учнів, любов і повагу до держави Україна в якій вони живуть.

- формувати правильне розуміння етнічної нації і політичної нації (громадянин України)

- акцентувати увагу на проблемах держави , вчити молодь їх розуміти та брати участь в їх вирішенні (брати на себе відповідальність , рішення приймати самому).

- в своїй діяльності домагатися щоб між якістю знань учнів та їх оцінкою не було розбіжності.

Щодо викладання суспільних дисциплін та роботу методичних комісій в 2014-2015н.р.

На виконання рішень колегії Міністерства освіти і науки України від 26.06.2014р. протокол № 4/5-2 на підставі Наказу МОН України « Про зміни до навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів » від 04.08.2014р.№895 рекомендуємо викладачам Історії України внести зміни до навчальних програм (МОН України . 2010 р. Київ, рівень стандарту - діючих в 2014-2015н.р.) та календарно-тематичних планів I – II курсів (10-11 кл.):

I. Історія України I курс (10кл.)

Тема 6.Закріплення радянської влади в Україні (1929-1938р.р.).

Додати « **Голодомор 1932-1933р.р.в Україні – геноцид українського народу**» (1год.)

II. Історія України II курс (11кл.) (53 год)

До теми №1. Україна в роки другої світової війни (1939—1945 р.р.). Велика Вітчизняна війна (1941—1945 р.р.) додати «**Проголошення акту відновлення Української Держави 30 червня 1941р.**» (1 год.)

До теми № 2 Україна в перші повоєнні роки (1945- початок 50-х р.р.) додати «**Національно-визвольний рух 1944-1954р.р.**» (1 год.)

До теми №3 Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953-1964р.р.) додати «**Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах 1953-1954 р.р. XX з'їзд КПРС і початок лібералізації**»; персоналіїЛ. Лук'яненко,І. Кандиба, А.Горська,В. Чорновіл,І. Дзюба та інші.(1год.)

В межах програми необхідно винайти 4 год. за рахунок перерозподілу навчального матеріалу .

III. Викладання Всесвітньої історії, правознавства , економіки ,Людина і світ здійснюватиметься за навчальними програмами рекомендованими МОНУ 2010 року та діючими в 2014-2015 н. р. (Інформаційний збірник МОНУ № 19-20-21 липень 2014р.ст.72-81).

IV. Перелік рекомендованих підручників та посібників розміщено на сайті НМЦ ПТО (електронна бібліотека передового досвіду - загальноосвітня підготовка – суспільні дисципліни п.5)

V. Засобами суспільних дисциплін викладачі повинні формувати в молоді громадянські та патріотичні почуття; мають долучитися до проведення Уроків мужності в різній формі (відвідування з учнями військових шпиталів,лікарень,зустрічі з воїнами – захисниками миру і спокою в Україні ,волонтерами АТО; проводити уроки - акції поваги і підтримки учасників АТО; уроки інформації з подій в зоні АТО інш.(Лист МОНУ» Про проведення уроків мужності » від 13.08.2014 № 1/9-412)

VI Керівникам методичних комісій необхідно організувати вивчення та виконання методичних рекомендацій МОНУ України щодо особливостей викладання суспільних дисциплін в 2014-2015н.р. (Лист МОНУ №1/9-343 від 01.07.2014р .)

VII. Робота методичних комісій суспільних дисциплін має бути спланована з урахуванням вище зазначених нормативно-правових та інструктивно-методичних рекомендацій .

РЕАЛІЗАЦІЯ НАПРЯМКІВ РОБОТИ В 2013-2014 Н.Р. ТА ПРІОРИТЕТИ НА МАЙБУТНІЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК ЗА НАПРЯМКОМ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНА ПІДГОТОВКА

Гришаєва О.В.,
методист НМЦ ПТО

Пріоритетами методичної діяльності та супроводу з природничо-математичної підготовки є:

- Системний моніторинг діяльності;
- Розвиток потенціалу педпрацівників через навчання;
- Осучаснення ПТО через запровадження ІКТ – технологій;
- Системне позиціонування ПТО;

Для реалізації вище перелічених пріоритетів протягом 2013–2014 навчального року організовано роботу за вище переліченими напрямками:

СИСТЕМНИЙ МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ

➤ На початку навчального року було здійснено моніторингове дослідження стану навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення предметів природничо-математичного циклу ПТНЗ області за показниками: кадрове забезпечення, забезпеченість підручниками, стан матеріально-технічного та комплексно-методичного забезпечення кабінетів, рівень використання прогресивних педагогічних технологій викладачами. Показники визначились методом анкетування. Освітній рівень викладачів природничо-математичних дисциплін області (за кваліфікаційними категоріями) достатньо високий – 47% викладачів вищої категорії. Практично в усіх ПТНЗ області спостерігається неналежний (низький) стан матеріально-технічного забезпечення, 28% респондентів визначають рівень оснащення кабінетів на достатньому рівні і 72% - на низькому. Матеріальна база більшості кабінетів перебуває на рівні збереження. Обладнання загального призначення не відповідає вимогам «Положення про навчальні кабінети». Протягом останніх трьох років тільки кабінет хімії (ОПТУ) поповнено сучасними меблями, кабінет фізики (ДЦПО) – поповнено сучасними меблями, плакатами, кабінет математики (ВПУ17) - поповнено сучасними засобами навчання (комп'ютерами). Використання матеріальної бази кабінетів для проведення уроків природничо-математичного циклу адміністрацією ПТНЗ не обліковується і не контролюється на належному рівні. Наприклад, лише для 83% кабінетів розроблені плани роботи кабінетів на рік, і лише 21% кабінетів має перспективні плани. Доступ до мережі Інтернет мають лише 6% викладачів. Близько 20% викладачів взагалі не використовують ЕЗНП.

Все це свідчить про те, що питання підвищення якості природничо-математичної освіти вимагає суттєвої уваги та системної роботи з боку адміністрації та викладачів ПТНЗ області.

➤ Організовано та проведено віртуальний фестиваль методичної майстерності серед викладачів фізики. В конкурсі прийняли участь 33 викладача, які подали 31 роботу - в номінації «Краща методична розробка

уроку фізики», та 5 - в номінації «Кращий навчальний проект з фізики». Педагоги 22 ПТНЗ області не прийняли участь в жодній номінації. Конкурс показав, що більшість викладачів володіє сучасними методиками викладання, застосовує інноваційні педагогічні технології, ІКТ, мультимедіа засоби навчання на уроці та в позаурочній роботі. Розглянувши форум з «народним голосуванням», членами організаційного комітету було зазначено, що велика кількість конкурсних матеріалів відповідає вимогам, які висуваються до сучасного уроку, але педагогічна спільнота Дніпропетровщини не якісно і безвідповідально підійшла до оцінювання робіт колег і тому ми маємо певний, не зовсім позитивний результат. Причиною вищесказаного є по-перше, не зовсім чітко спланована організаційна робота заступників директорів та голів МК, по-друге, низький рівень інформаційно-комунікаційної та педагогічної культури педагогів області.

Переможцями конкурсу за впровадження інновацій на уроці нагороджені дипломами в номінації «Краща розробка уроку фізики»:

- дипломом I ступеня - Шорохову Олександрю Анатоліївну – професійно-технічне училище №74;
- дипломом II ступеня - Пилипеч Валентину Іванівну – Дніпродзержинський центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів;
  - Ткач Емму Анатоліївну – Дніпродзержинське вище професійне училище;
- дипломом III ступеня - Патерило Тетяну Миколаївну – Криворізький професійний гірничо-металургійний ліцей;
  - Сипко Тамару Михайлівну – Західно-Донбаський професійний ліцей;
  - Ковтун Ларису Олександрівну – Орджонікідзевське професійно-технічне училище;

в номінації «Кращий навчальний проект з фізики»:

- дипломом I ступеня - Анциферову Ольгу Петрівну – Західно-Дніпровський центр професійно-технічної освіти;
- дипломом II ступеня - Андрійко Олену Вікторівну – професійно-технічне училище №2;
  - Мордовець Світлану Віталіївну – Криворізький центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі;
- дипломом III ступеня - Помаз Олену Олександрівну – Дніпропетровське вище професійне училище будівництва;
  - Ковтун Ларису Олександрівну – Орджонікідзевське професійно-технічне училище;

Наказ про результати Конкурсу з характеристикою кожного уроку розміщено на сайті для ознайомлення та відповідного адміністративного реагування. З метою формування інноваційного середовища професійної

діяльності викладачів фізики в цьому навчальному році запропонована децю нова форма підвищення їх кваліфікації через постійно-діючий педагогічний майстер-клас «Ефективний урок фізики». Згідно з річним планом роботи НМЦ ПТО заплановано проведення 3-х засідань на базі ДЦПО, ДВПУБ, ДЦППРК.

РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ПЕДПРАЦІВНИКІВ ЧЕРЕЗ НАВЧАННЯ, КОНКУРСНІ ЗАХОДИ

- Організовано роботу шести обласних методичних об'єднань викладачів засобами Інтернет - зв'язку, на початку навчального року проведені установчі вебінари для викладачів хімії та біології, математики, фізики, екології, захисту Вітчизни, голів методичних комісій природничо-математичних дисциплін;
- Організовано та проведено шість заходів обласного рівня (викладачів біології (тренінг з розвитку інноваційних освітніх інструментів в сфері еколого - просвітницької діяльності засобами «Зеленого пакету», який провели тренери Міжнародного класу і кожен з викладачів отримав Сертифікат ОБСЄ), викладачів математики (семінар-презентація), викладачів фізики (майстер-клас). Колективи ДЦПО, ВПУ 17, ЗДПЛ організували проведення заходів на високому методичному рівні.
- Забезпечено участь педагогічних працівників з предметів природничо-математичного циклу в установчих семінарах ДОПППО (серпень);
- Організовано роботу творчої групи викладачів математики, яка розробила тестові завдання для олімпіади з математики;
- Протягом року організовано участь керівників та педпрацівників у заходах Всеукраїнського рівня (семінарах, конференціях, вебінарах):
  - 2 відеоконференції на платформі SeeMedia (викладачі природничо-математичних дисциплін, викладачі екології - 11 викладачів отримали Сертифікати НМЦ ПТО)
  - в семінарах ініційованих Національною академією педагогічних наук України, університетом менеджменту освіти, інститутами післядипломної освіти інженерно - педагогічних працівників (м. Дніпропетровськ, м. Кременчук, м. Київ) - 3 керівника та 16 педпрацівників ПТНЗ (14 березня 2014р. м. Кременчук всеукраїнська науково-практична конференція «Регуляторна політика в галузях загальної, технічної і професійної освіти в умовах регіону», 24 квітня 2014р. м. Дніпропетровськ Всеукраїнська конференція «Нові підходи до розвитку навчальних закладів в умовах модернізації вітчизняної освіти»; 17 червня 2014р. VII Міжнародні наукові читання, присвячені пам'яті академіка Батишева, на тему: "Безперервна професійна освіта в умовах інформаційного суспільства: досвід, проблеми, шляхи реалізації")

Однією з важливих ланок для удосконалення педагогічної майстерності викладачів - є їх участь у професійних конкурсах, у науково-практичних конференціях, майстер-класах і трансляванні свого педагогічного досвіду в засобах масової інформації. Нажаль, саме з цього напрямку, робота у нас ведеться менше всього. Найбільш активними може

відзначити викладачів Плоху Т.В., Ткач Е.А., Жуйкову Н.М. (Дніпродзержинське вище професійне училище), Русанову С.Г. (Томаківський професійний аграрний ліцей), Ковтун Л.О. (Орджонікідзевське професійно-технічне училище), Тверезу Т.М. (Західно-Дніпропетровський центр ПТО), Швець Є.Р. (Синельниківський професійний ліцей), Ореховську В.О. (Криворізький центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів будівельної галузі), Вайло О. О. (Перещепинський професійний ліцей), Лук'яненко Т.О. (Дніпродзержинський професійний ліцей), Шорохову О. А. (ПТУ 74). Бажано щоб робота з цього напрямку активізувалась і заступники директорів більш якісно організовували даний процес.

➤ У пошуках шляхів і засобів активізації діяльності викладачів, підвищення їх професійної компетентності було використано атестацію викладачів. Атестувалось 15 викладачів (біології, хімії, географії, математики, фізики) відвідано 3 уроки, надано допомогу в підготовці методичних матеріалів, вивчені система роботи, що позитивно вплинуло на якість навчально-виховної діяльності.

В цьому навчальному році семінар–практикум викладачів математики буде проходити під час учнівської олімпіади і передбачає творчі звіти педагогів, які атестуються. Для викладачів хімії, біології буде проведена віртуальна естафета педагогічних ідей і технологій з проведенням майстер-класу в режимі он-лайн на платформі SeeMedia і також передбачає обмін творчими надбаннями педагогів, які атестуються. (Прохання, завчасно ознайомитись з планом проведення секцій, узгодити тематику і надати готові матеріали за два тижні до початку засідань)

ОСУЧАСНЕННЯ ПТО ЧЕРЕЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

- Ведення сайту «Ваш особистий методист»;
- З метою підвищення інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників та розповсюдження передового педагогічного досвіду в поточному навчальному році було організовано дистанційне навчання 62 педагогів області на платформі Moodle з курсу «Електронне порт фоліо – індивідуальна траєкторія успіху педагога». Результати навчання 47 педагогів – адреси блогів розміщені на сайті НМЦ ПТО в розділі «Кращі педагоги ПТНЗ» педагогів для ознайомлення і спілкування.

Такий досвід роботи є позитивним і в поточному навчальному році роботу буде продовжено (прохання до 01.10.14 надати заявки на проходження дистанційного навчання викладачів природничо-математичних дисциплін, які атестуються. Тема дистанційного курсу «Електронне портфоліо - індивідуальна траєкторія успіху педагога»).

РЕГУЛЯРНЕ СИСТЕМНЕ ПОЗИЦІЮВАННЯ ПТО

- Організовано обласну природоохоронну акцію «Збережи ялинку», «Посади дерево життя», «Чисте місто сьогодні – здорове покоління завтра»;
- На обласному рівні: в рамках засідань методичних об'єднань поширено передовий педагогічний досвід роботи викладачів природничо-математичних дисциплін ЗДПЛ, ПТУ 81, ДРЦПО, ВПУ 17, НЦПО, ДВПУ;
- З метою ствердження профтехосвіти на сайті «Ваш особистий методист» розміщено досвід 104 педагогів області, 5 публікацій в педагогічній періодиці, 11 статей в наукових збірках

➤ методист Гришаєва О.В. прийняла участь в 3-х Всеукраїнській науково-практичних конференціях (статті надруковані в збірках); надруковано 3 особистих статі в журналі «Профтехосвіта», 2 статті в газеті «Джерело».

➤ Проведено відбірний етап та організовано участь учнів у обласних олімпіадах з хімії, біології, екології, географії та фізики (активні учасники КНВЦ, МВПУШТ, ДЦПО, КПБЛ, ДВПУБ, КПЛ, КПТМЛ, ЗДЦПО, НЦПО, ЗДЦПО, КЦПОММ, ЦППРК№1, ДЦПО, КЦПОРКТРС, ДРЦПО, ДВПУ, ОПТУ); Не подали заявки на жодну олімпіаду з природничо-математичних дисциплін 11 ПТНЗ: ПТУ6, ДЦППРКБА, ЗПЛ, ПГЛ, ПАПТУ, ПТУ №74, ПТУ №79, СПАЛ, АЦППРК, ПТУ 88, ППЛ.

Важливим компонентом системного підходу є робота учителя із залучення учнів до участі у природничих конкурсах, турнірах юних біологів, олімпіадах різних етапів, конкурсах - захистах Малої академії наук тощо.

- Результати участі учнів області на III етапі Всеукраїнської олімпіади з екології: диплом III ступеня здобула учениця ДВПУ (викладач Плоха Т.В.);
- проведено очний етап олімпіади з математики, який показав низький рівень знань учнів, хоча завдання були розроблені, згідно з навчальною програмою і не носили олімпіадний характер

Такі результати пояснюються цілою низкою типізованих причин:

- недостатня активність викладачів природничо-математичних дисциплін в процесі проведення олімпіад;
- недостатній зв'язок між процесом набуття теоретичних знань і формування практичних умінь і навичок;
- недостатня увага до організації самоосвітньої діяльності викладачів; самоосвіта викладачів у традиційній системі навчання залишається вторинним процесом, вона не стала основним засобом розвитку особистості учня;
- утруднення учнів взагалі пов'язані з відсутністю умінь та навичок самостійної розумової праці, невмінням систематизувати отриману інформацію та співвідносити її з програмами в математичних знаннях;
- організаційне і методичне забезпечення учнів для розвитку загально навчальних умінь і навичок самостійного здобуття знань, як одного із пріоритетів підвищення якості освіти, знаходиться ще на низькому рівні;
- відсутня система стимулювання педагогічних працівників для здійснення більш результативної діяльності;

- неспроможність окремих викладачів подолати стереотипи та вийти на інноваційні педагогічні технології навчання;
- недостатній рівень наставницької роботи з учнями, які потенційно можуть бути учасниками олімпіади.

Проведений моніторинг результатів обласних олімпіад дає можливість адміністрації та методичним службам ПТНЗ побачити результати не тільки навчального процесу з предметів природничо-математичного циклу, але і підходи викладачів до навчання учнів, відстежити способи організації дослідницької, пошукової творчої діяльності учнів у навчальних закладах, цілісність, системність урочної та позаурочної роботи з предмета, рівень опанування учасниками олімпіад методів наукового пізнання, рівня пізнавальної активності учнів, скласти уявлення про методики, які застосовують викладачі для творчого розвитку учнів.

Тому, в цьому навчальному році кожен навчальний заклад отримає збірку орієнтовних завдань до олімпіади з математики, що дасть змогу якісно підготувати учнів до участі в ній. І, окремо, хотіла би зауважити про підготовку учнів до участі в олімпіаді з екології – підготовка екологічного проекту, який Ви спочатку надсилаєте в НМЦ ПТО, журі розглядає, визначає переможця, який буде направлений на III етап Всеукраїнського конкурсу.

- організовано участь колективів у 4 конкурсах Всеукраїнського рівня, в трьох стали переможцями
  - ✓ Всеукраїнський конкурс «До чистих джерел» - 2014 (результат-учасники МПТУ);
  - ✓ Міжнародний конкурс шкільних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище - 2014» (результат - переможці Національного етапу учень ОПТУ (Ковтун Л.О.), викладач ДЦППРКБА());
  - ✓ Заочний етап Всеукраїнського конкурсу винахідницьких і раціоналізаторських проектів еколого-натуралістичного напрямку "Природа - людина - виробництво - екологія" (переможці – КПГЕМЛ (), ТПАЛ (Русанова С.Г.));
  - ✓ Всеукраїнський конкурс екологічних проектів “Екооб’єктив” (переможець – ДПЛ (Лук’яненко Т.О.) (I місце));
- У обласному етапі Міжнародного математичного конкурсу «Кенгуру» взяли участь лише учні МВПУПТ та НПЛ, у природничому конкурсі «Геліантус» не прийняли участь жоден учень ПТНЗ

Взагалі участь у таких конкурсах передбачає велику підготовчу та організаційну роботу з боку адміністрації та безпосередньо викладачів, тому необхідно вивчити досвід роботи адміністрації вище перелічених ПТНЗ з даного напрямку роботи. Для розповсюдження такого досвіду на сайті «Ваш особистий методист» всі ці роботи будуть розміщені для ознайомлення, як приклад для Вашої участі.

**Для більш якісної роботи педагогічних колективів області методистом
Гришаєвою О.В. підготовлено:**

- Методичний посібник «Електронне портфоліо - індивідуальна траєкторія успіху педагога»;
- Методичний посібник «Декада природничо-математичних дисциплін в ПТНЗ»;
- Електронний збірник «Перлини педагогічної творчості викладачів фізики» (випуск 4);
- Методичні рекомендації щодо створення Інтернет - блога;

ПРО ВИКЛАДАННЯ ВІЛЬНООБРАНИХ ПРЕДМЕТІВ У 2014-2015 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Жук С.П.,
методист НМЦ ПТО

Нагадуємо що на виконання статті 7 Закону України «Про професійно-технічну освіту», статті 15 Закону України «Про загальну середню освіту», Положення про організацію навчально-виробничого процесу у ПТНЗ, затвердженого Наказом МОН України від 30.05.2006 № 419 та наказу МОН України від 13.10.10 № 947 «Про затвердження Типової базисної структури навчальних планів для підготовки кваліфікованих робітників у ПТНЗ» передбачено запровадження вільнообраних предметів на які відводиться від 25 до 45 годин один раз на повний курс, виходячи з тривалості терміну навчання.

Тому при визначенні вільнообраних предметів рекомендуємо:

- уникати дублювання з навчальними програмами та загальноосвітньою підготовкою;
- враховувати інтереси, побажання та потреби учнів за результатами їх анкетування викладених в моніторингу досліджень «Стан і розвиток ПТО Дніпропетровської області» розміщений на сайті НМЦ ПТО;
- враховувати профіль професій навчального закладу;
- інтегрувати з регіональними програмами та місцевим самоврядуванням;
- врахувати рекомендації МОН України стосовно організації виховної роботи - виділені у розряд важливих питань патріотичного виховання, запровадження надзвичайного стану в системі енергозабезпечення в державі;
- розроблені нові програми в навчальному закладі повинні бути затверджені під грифом МОН, ПТіЗО, або регіональними органами освіти.

З наявними програмами можна ознайомитись на сайті НМЦ ПТО розміщеними з 01.09.2014р. в розділі загальноосвітня підготовка, суспільні дисципліни «Програми вільнообраних предметів».

УЧАСТЬ ПТНЗ У ВИСТАВКОВІЙ ТА ДОСЛІДНО-ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІЙ РОБОТІ У 2014-2015 Н.Р.

Козловський Г.Ф.,
методист НМЦ ПТО

Традиційно, протягом десятиліть, ПТНЗ, на чолі з НМЦ ПТО у Дніпропетровській області приймає участь у освітянських виставках, на яких щорічно навчальні заклади презентують свої досягнення.

У цьому навчальному році Міністерство освіти і науки України, Національна академія педагогічних наук України проводять Шостий Міжнародний форум-презентацію «Інноватика в сучасній освіті», який відбудеться 21-23 жовтня 2014 року у Київському палаці дітей та юнацтва.

Листом НМЦ ПТО у Дніпропетровській області №13/4-170 від 14.08.2014 повідомлено про цей захід і запропоновані рекомендації щодо участі у форумі.

Акцентую, що навчальний заклад, який бажає взяти участь у форумі, подають до 10 вересня 2014 заявку до НМЦ ПТО у Дніпропетровській області. Матеріали на конкурс по номінаціям приймаються Оргкомітетом Києва до 26 вересня 2014 року. Більш детальна консультація буде надана 17 вересня 2014 року в режимі відеозв'язку.

До відома:

Виставкові матеріали ПТНЗ, які приймали участь у виставках протягом 2012-2014 років розміщені на сайті НМЦ ПТО у Дніпропетровській області.

Дослідно-експериментальна діяльність у сфері ПТО Дніпропетровщини

В ПТНЗ Дніпропетровщини створюються умови ефективного впровадження науково-дослідницької роботи в педагогічних колективах, що сприяє оновленню змісту та підвищенню якості професійної підготовки.

У 2013-2014 навчальному році експериментально-дослідницькою роботою займаються 13 ПТНЗ області.

Моніторинг результатів діяльності педагогічних майданчиків ПТНЗ за 2012-2013 та 2013-2014 навчальні роки розміщені на сайті НМЦ ПТО.

АЛЕ, з 01 вересня 2014 року розпочнеться дослідно-експериментальна робота за темою: «Управління розвитком культурно-освітнього середовища ПТНЗ у Дніпродзержинському центрі підготовки та перепідготовки робітничих кадрів».

З 01 вересня 2014 року проводиться експеримент за темою: «Теорія і методика підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у інформаційному навчальному середовищі ПТНЗ» у навчальних закладах:

- Дніпродзержинське вище професійне училище;
- Дніпропетровський центр професійної освіти;
- Марганецький професійний ліцей.

Розпочато дослідницько-експериментальну роботу у Перещепинському професійному ліцеї за темою: «Орієнтація духовно-морального виховання. Формування в учнів ПТНЗ цінностей моральності, як основа духовного життя», а також у Апостолівському центрі підготовки та перепідготовки робітничих

кадрів за темою: «Комплексний підхід до організації виховної діяльності учнівської молоді в позаурочний час».

З вересня 2014р. планується проведення дослідницько-експериментальної роботи у навчальних закладах:

- Дніпропетровський регіональний центр ПТО за темою: «Використання електронних засобів навчання та інтернет-технологій для поліпшення підготовки кваліфікаційних робітників з професій: кухар, кондитер, пекар»;

- ВПУ-55 за темою: «Формування компетенцій особистісного самовдосконалення учнів ПТНЗ як гарантія якісної траєкторії розвитку особистості».

Експериментально-педагогічна діяльність ПТНЗ області з загальноосвітніми навчальними закладами

По перше: моніторинг поєднання зусиль ПТНЗ із ЗОСШ у задоволенні потре молоді в професійній освіті розміщений на сайті НМЦ ПТО у Дніпропетровській області. Але: на базі Дніпродзержинського професійного ліцею проводиться дослідно-експериментальна робота за темою: «Організаційно-педагогічні умови формування професійних намірів учнівської молоді на основі регіонального компоненту».

Цей освітній округ охоплює шість загальноосвітніх шкіл.

Створений експериментально-педагогічний заклад на базі ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище поліграфії та інформаційних технологій» з теми: «Організаційно-педагогічні умови впровадження профілю навчання на базі ресурсного центру ПТНЗ».

Цей експеримент охоплює учнів старшої школи різни районів міста.

Також з 1 вересня 2014 року Міжрегіональне вище професійне училище поліграфії та інформаційних технологій планує створення освітнього округу «Професійний розвиток молодіжних ініціатив» в який буде входити п'ять шкіл різних районів міста.

Рекомендації

заступникам директорів з навчальної роботи, головам методичних комісій та викладачам загальноосвітньої підготовки щодо організації навчального процесу в 2014-2015 навчальному році

Керівникам навчальних закладів:

1. Забезпечити впровадження у навчально-виробничий процес вимог нових законодавчих і нормативних документів.

2. Створювати педагогічним працівникам умови для професійного зростання шляхом запровадження нових методик і технологій викладання, самоосвіти, використання інформаційно-комунікаційних засобів, взаємовідвідування уроків колег з інших навчальних закладів.

3. Розширювати можливості пізнання учнями енергозберезувальних технологій, економічного та технологічного захисту, запобігання виникненню екстремальних умов.

4. Передбачити правильний розподіл годин на викладання вільнообраних предметів із врахуванням профілю професій навчального закладу, інтегрування з регіональними програмами.

5. Забезпечувати належний рівень участі учнів у конкурсах і предметних олімпіадах різного рівня, посилити контроль за розвитком творчого потенціалу учнів.

6. Сприяти поповненню матеріально-технічної бази кабінетів.

7. Взяти на контроль питання щодо оформлення навчальної та методичної документації, ведення документації з техніки безпеки в кабінетах природничого циклу.

8. Сприяти забезпеченню своєчасного проходження курсів підвищення кваліфікації викладачів відповідно до плану, а також підвищення методичного рівня викладачів протягом атестаційного періоду (відвідування і участь у майстер-класах, вебінарах, науково-практичних конференціях, друк у періодичних та фахових виданнях).

9. Урізноманітнювати форми удосконалення методичної майстерності викладачів через участь у науково-практичних конференціях, постійно діючих семінарах, участь в роботі творчих груп, авторських школах, школах педагогічної майстерності, конкурсах та дистанційних курсах навчання;

10. Посилити контроль за станом викладання загальноосвітніх предметів, виносити на обговорення педагогічних рад не менш як один раз на рік питання щодо стану допризовної підготовки.

11. Постійно здійснювати спільну роботу з працівниками міських, районних військових комісаріатів у підборі кадрів серед військових, звільнених у запас для залучення до роботи викладачами предмета «Захист Вітчизни».

12. Узгодити заходи взаємодії ПТНЗ з органами місцевого самоврядування, громадських організацій, керівників військових комісаріатів, військовими частинами, організаціями та установами з питань військово-патріотичного виховання.

13. Видати накази про початок і закінчення навчання з допризовної підготовки, призначити командирів взводів та відділень.

Методичній службі НМЦ ПТО:

1. Продовжити впровадження нових форм підвищення професійного рівня педагогічних працівників: інтернет-конференції, консультування, семінари у режимі відео зв'язку, вебінари, зрізи, віртуальні конкурси.

2. Забезпечити надання допомоги педагогам і навчальним закладам у запровадженні нових підходів в організації навчально-виробничого процесу, в першу чергу, молодим та новоприйнятим фахівцям.

3. Організувати проведення олімпіад із загальноосвітніх предметів.

4. Надавати консультації щодо організації навчально-виробничого процесу в умовах надзвичайного стану та режиму економії енергоносіїв в державі.

5. Надавати консультації та рекомендації з питань організації та проведення внутрішніх моніторингових досліджень рівня методичної та професійної підготовки вчителів природничо-математичних дисциплін, їх науково – видавничої діяльності, результативності в організації позакласної роботи з предмета.

6. Узагальнювати та поширювати кращий педагогічний досвід викладання предметів загальноосвітнього циклу.

7. Створювати анотовані каталоги фахової періодичної преси з природничо-математичного напрямку і розміщувати їх на сайті «Ваш особистий методист» (Гришаєва О.В.).

8. Організувати постійнодіючий майстер-клас для викладачів фізики з оволодіння інноваційними технологіями викладання предмета (Гришаєва О.В.).

9. Для викладачів хімії, біології організувати віртуальну естафету педагогічних ідей і технологій з проведенням майстер-класу в режимі он-лайн на платформі SeeMedia з обміном творчими надбаннями педагогів, які атестуються (Гришаєва О.В.).

10. Сприяти підвищенню методичної грамотності викладачів засобами дистанційного навчання. Провести дистанційні курси навчання «Електронне портфоліо – індивідуальна траєкторія успіху педагога» для викладачів природничо-математичних дисциплін, які атестуються (за заявками педагогів) (Гришаєва О.В.).

11. Активізувати участь учнів ПТНЗ у Всеукраїнських та Міжнародних учнівських конкурсах: «Левеня», «Кенгуру», «Колосок», «Едісони» (Гришаєва О.В.).

12. Розмістити на сайті «Ваш особистий методист» роботи учасників заходів з еколого-натуралістичного напрямку 2013, 2014 років (Гришаєва О.В.).

Головам методичних комісій:

1. Спланувати роботу на 2014-2015 навчальний рік відповідно до рекомендацій МОН і НМЦ ПТО.

2. Організувати вивчення інструктивно-методичних матеріалів семінару викладачам загальноосвітньої підготовки.

3. Визначити основні напрямки роботи щодо підвищення якості навчально-виховного процесу і провести відповідні моніторинги.

4. Провести засідання методкомісії «Про науково-методичне забезпечення викладання загальноосвітніх предметів у 2014-2015 н.р.».

5. Спланувати і аналізувати за ємовідвідування уроків викладачів інших навчальних закладів з метою підвищення педагогічної майстерності.

6. Сприяти спрямуванню діяльності методичних комісій на підвищення ефективності навчального процесу, впровадження новітніх технологій, використання професійно значущого навчального матеріалу.

7. До тематики засідань училищних методичних комісій викладачів на новий навчальний рік обов'язково внести питання підготовки учнів до олімпіад, конкурсів, ДПА з подальшим аналізом їх результативності.

8. Сприяти активізації участі учнів у Міжнародних інтерактивних учнівських конкурсах «Кенгуру», «Геліантус», «Колосок» та науково-дослідній діяльності учнів з проблем енергозбереження та раціонального використання природних енергетичних ресурсів.

9. Розробити рекомендації поліпшення природничої освіти за результатами аналізу контрольних робіт, моніторингових досліджень, ДПА, ЗНО.

Викладачам філологічних дисциплін:

1. Впроваджувати сучасні орієнтири, підходи, технології, спрямовані на результативність навчально-виховного процесу.

2. Провести Перший урок «Україна – єдина країна» з використанням національних, патріотичних орієнтирів за рекомендаціями МОН і НМЦ ПТО.

3. Використовувати передовий педагогічний досвід викладачів області і України.

4. Підвищувати свій професійний рівень шляхом самоосвіти, використання ІКТ.

5. Віднайти нові форми індивідуальної роботи з творчо обдарованими учнями, забезпечити їх участь в обласних олімпіадах.

Викладачам суспільних дисциплін:

1. Внести необхідні зміни до навчальних програм з Історії України з урахуванням рекомендацій МОНУ та НМЦ ПТО;

2. Використати в роботі методичний посібник «УКРАЇНА – ЄДИНА КРАЇНА» Розробки уроків і позакласних заходів для проведення Першого уроку старша школа, ст. 112-164) у 2014/2015 навчальному році. (Друкується за рішенням науково-методичної ради комунального закладу Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського);

3. Засобами самоосвіти акцентувати увагу на:

- формуванні методологічної і теоретичної компетентності вчителів суспільних дисциплін, поглибленні їх соціально-гуманітарних і психолого-педагогічних знань;

- посиленні громадсько-патріотичного виховання учнів на уроках та позаурочній роботі;

- формуванні вмінь використання новітніх освітніх технологій, ІКТ

- проектуванні індивідуальної методичної роботи;

- досягненні ефективних результатів у роботі творчих груп викладачів історії, права, економіки в проведенні засідань методичних комісій підготовці методичних рекомендацій та якості навчально-виховного процесу;

- впроваджувати педагогічні ідеї В.О.Сухомлинського в навчальний процес;

- здійснювати пошук оптимальних форм роботи зі здібними учнями з метою покращання результативності їх участі в різного рівня олімпіадах та конкурсах;

- сконцентрувати КМЗ забезпечення викладання суспільних дисциплін на формуванні в учнів предметних компетенцій;

- активізувати співпрацю з громадськими молодіжними організаціями;

- проводити моніторинги якості навчальних досягнень учнів з суспільних дисциплін;

- керівникам методичних комісій надавати методичну допомогу молодим спеціалістам;

- активізувати роботу методичних комісій суспільних дисциплін на досягнення якісних результатів навчального процесу;

- залучити викладачів економіки до участі в Міжнародному проекті ДООППО і Польщі «Шкільна академія підприємництва»;

- підвищувати кваліфікацію викладачів засобами проекту ДООППО «Електронна атестація педагогічних працівників».

Викладачам природничо-математичних дисциплін:

1. Постійно працювати над підвищенням власного рівня теоретичної та методичної підготовки.

2. Впроваджувати прогресивні педагогічні технології у навчальний процес з природничих предметів, опановувати комп'ютерні технології навчання.

3. При плануванні виконання навчальної програми взяти до уваги методичні рекомендації щодо викладання природничо-математичних дисциплін у 2014-2015 навчальному році.

4. Організувати участь учнів училища у II етапі Всеукраїнської олімпіади з екології та математики.

5. Викладачам природничих дисциплін до 01.11. відправити на електронну пошту grischaeva_elena@i.ua учнівський екологічний проект.

6. Сприяти оновленню матеріально-технічної бази кабінетів, забезпеченню безпеки життєдіяльності учнів.

7. Організувати участь учнів у Міжнародних інтерактивних учнівських конкурсах «Кенгуру», «Геліантус», «Колосок».

8. Підвищувати власний рівень інформаційної культури, пропагувати свій прогресивний педагогічний досвід на веб-сторінках, в періодичній, фаховій пресі.

9. Викладачам природничо-математичних дисциплін, які атестуються, розробити веб-портфоліо і надати методисту Гришаєвій О.В. електронну адресу для пропагування досвіду роботи засобами Інтернет-технологій.

Викладачам предмета «Захист Вітчизни»:

1. Застосовувати в роботі і практиці рекомендації Міністерства освіти і науки України з питань формування нового педагогічного мислення.

2. Поновити роботу щодо створення та удосконалення навчально-матеріальної бази: музеїв, кімнат бойової слави, куточків пропаганди військової служби у Збройних Силах

3. Активізувати розумову діяльність учнів на уроках за допомогою технічних засобів навчання, комп'ютеризації, показу фрагментів відеофільмів.

4. Постійно посилювати військово-патріотичне виховання серед учнів та молоді на позакласних заходах, присвячених ювілейним датам, зустрічам з ветеранами Великої Вітчизняної війни, професійними фахівцями військових частин, ради ветеранів ВВВ, спілки воїнів-афганців, історико - краєзнавчими музеями.

5. Нести відповідальність за організацію та стан допризовної підготовки, військово-патріотичного виховання, створення і вдосконалення навчально-матеріальної бази, підготовку юнаків до навчально-польових зборів, зберігання озброєння, боєприпасів і військового майна.

6. Забезпечити виконання програми «Захист Вітчизни» і створення безпечних умов навчання.

28. 08. 2014р

**Перелік документів,
що надсилаються заступникам директорів з навчальної роботи та
головам методичних комісій**

1. Наказ МОН України від 30.04.2014 № 538 «Про затвердження Порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійно-технічних навчальних закладів».

2. Лист МОН від 29.07.2014 № 1/9-382 «Про особливу відповідальність педагогічних та науково-педагогічних працівників».

3. Рекомендації семінару.

4. Аналітична довідка про наслідки ДПА на другому курсі 2013-2014 навчального року.

5. Методичні рекомендації щодо складання розкладу навчальних занять у ПТНЗ.

6. Лист НМЦ ПТО «Щодо викладання суспільних дисциплін у 2014-2015 н.р.».

7. Моніторинг (за підсумками роботи викладачів суспільних дисциплін у спільному педагогічному проекті НМЦ ПТО і методичними кабінетами ПТНЗ) «Самоосвіта як форма неперервного підвищення кваліфікації та професійної майстерності в діяльності педагога».

8. Методичні рекомендації щодо викладання предметів природничо-математичного циклу (математика, хімія, біологія) у 2014-2015 н.р..

9. Методичні рекомендації щодо викладання Захисту Вітчизни у 2014-2015 н.р..

9. Готуємось до олімпіади. Збірник завдань (Частина 1).

10. Готуємось до олімпіади. Збірник завдань (Частина 2).

11. Моніторинг дослідження стану навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення предметів природничо-математичного циклу ПТНЗ області